

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/88.**

Benyújtás dátuma: **2022-05-27 12:08**

Parlex azonosító: **K0LWSPD30001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Tóth Bertalan (MSZP), Dr. Gurmai Zita (MSZP), Dr. Harangozó Tamás (MSZP), Dr. Molnár Zsolt (MSZP), Hiszékeny Dezső (MSZP), Komjáthi Imre (MSZP), Kunhalmi Ágnes (MSZP), Szabó Sándor (MSZP)**

Határozati javaslat címe: **Élelmiszerkupon program bevezetéséről**

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. § (4) bekezdése alapján „**Élelmiszerkupon program bevezetéséről**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

Élelmiszerkupon program bevezetéséről

Az Országgyűlés, tekintettel

- a rekordmértékű inflációra,
  - a rohamosan erősödő gazdasági válságra,
  - a jövedelmi szegénységben élők számának növekedésére,
- valamint
- a családok további leszakadásának megelőzése érdekében,
  - a szegénységben élők megsegítésének érdekében

az alábbi határozatot hozza.

1. Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy dolgozza ki az elektronikus élelmiszerkupon programot, amelynek során az alábbiakra legyen figyelemmel:
  - a) az élelmiszerkupon havonta legalább húszezer forint összegben nyújtson segítséget a jogosultak számára,
  - b) az élelmiszerkupont bármelyik élelmiszerüzletben, de kizárólag alapvető élelmiszerek vásárlására lehessen fordítani,
  - c) az élelmiszerkupon elektronikus kártya formájában, az állam által kerüljön kiállításra, amelyet a bankkártyás fizetés szerint tudjon használni a jogosult (de minden fél számára költségmentesen), és a SZÉP-kártya használatához hasonlóan kapjon tájékoztatást a blokkon az egyenlegről is.
2. Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy az élelmiszerkuponra jogosultak meghatározása során különösen az alábbi társadalmi csoportokat vegye figyelembe:
  - a) azon gyermekek nevelő családok, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a létminimum szintjét,
  - b) az egyszülős családok,
  - c) az alacsony nyugdíjban részesülő nyugdíjasok,
  - d) súlyos fogyatékossgal élők,
  - e) szociális segélyből élő munkanélküliek,
  - f) hajléktalanok,
  - g) szociális ösztöndíjban részesülő felsőfokú tanulmányokat végzők.
3. Az Országgyűlés felhívja a Kormányt, hogy az 1. és 2. pontokban foglalt intézkedésekhez szükséges jogszabályok előkészítéséről gondoskodjon, a szükséges törvénymódosításokat terjessze az Országgyűlés elé, továbbá biztosítsa a jogszabályváltozások és intézkedések pénzügyi fedezetének megteremtését.

Határidő: 2022. június 30.

Felelős: szociálpolitikáért felelős miniszter, államháztartásért felelős miniszter

4. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

A Magyar Szocialista Párt azonnali támogatást követel a kormánytól a segítségre szoruló magyar családok számára. A rohamosan erősödő gazdasági válság, a száguldó infláció miatt fokozottan sérülékeny társadalmi csoportok azonnali megsegítésére van szükség.

A KSH legutolsó adatközlése szerint: „2022. áprilisban a fogyasztói árak átlagosan 9,5%-kal meghaladták az egy évvel korábit. Az elmúlt egy évben az élelmiszerek és a tartós fogyasztási cikkek ára emelkedett a leginkább. 12 hónap alatt, 2021. áprilishoz viszonyítva az élelmiszerek ára 15,6%-kal emelkedett, ezen belül a margariné 38,0, a kenyéré és a baromfihúsé 29,5, a sajté 28,9, a tojásé 26,7, a tejtermékeké 22,5, a péksüteményeké 20,0, az idényáras élelmiszereké (burgonya, friss zöldség, friss hazai és déligyümölcs összesen) 17,4, a csokoládé, kakaóé 3,6, a cukoré 3,4%-kal.” A felmérések szerint az emberek ennél sokkal magasabb áremelkedést érzékelnek, bár a KSH szerint ennek inkább pszichológiai okai vannak.

Az biztos, hogy az adatok szerint is egyértelmű, hogy az élelmiszerek ára emelkedett a legmeredekebben az utóbbi időben, ami az alacsonyabb jövedelműek fogyasztásának nagyobb részét teszi ki. Ha ennek kompenzálása nem történik meg akár a családi pótlék, akár az alacsony nyugdíjak vagy más (korábban befagyasztott) szociális támogatások emelésével, akkor ezek a családok súlyos megélhetési válságba kerülhetnek. Az amúgy is hátrányos helyzetű térségekben, településeken pedig újra, illetve még nagyobb mértékben megjelenhet az uzsora intézménye.

A kormány eddig nem sok érdemi intézkedést hozott az élelmiszerek brutális drágulása miatt. A folyamatban lévő „árstopok” július 1-jéig maradnak fenn, amelyeknek a hatása ráadásul meglehetősen vitatott, mivel a kereskedők jellemzően áthárítják más termékekre az áremelkedéseket. Emellett a júliusban esedékes évközi kiegészítő nyugdíjemelésen kívül, a többi társadalmi csoport számára semmilyen kiegészítő juttatást, rendkívüli támogatást nem terveznek. Ráadásul a veszélyhelyzet megszűnésével a korábban meghosszabbított szociális ellátások, utazási kedvezmények, fizetési és kilakoltatási moratóriumok is meg fognak szűnni.

Ezt tetézi, hogy a kormány az elmúlt években számos ellátást megvont a legszegényebektől, szociális támogatásokat szüntetett meg. Az alanyi jogon járó családi ellátásokat egy forinttal nem emelte, így ma már van olyan gyermek, amelyik születése óta ugyanakkora összegű támogatást kap az államtól. A szociális ellátásokhoz kapcsolódó nyugdíjminimumot egy forinttal sem emelték, pedig ma már az a bizonyos 28 500 forint a létminimumhoz szükséges élelmiszer megvásárlására sem elegendő. (A KSH ugyan már sok éve nem számolja ki a létminimumot, de független szakértők legutolsó számításai szerint 2019-ben, a létminimum részét képező, az élelmiszer-kosár pénzben kifejezett, egy aktív korú felnőtt élelmiszer-normatívájaként számított értéke havi 28 167 Ft volt.)

Nem véletlen tehát, hogy az utóbbi időszakban emelkedett a jövedelmi szegénységben élők aránya, különösen az idősek körében, ahogyan a jövedelmi különbségeket jelző mutatók is súlyos társadalmi egyenlőtlenségeket mutatnak.

Tehát a közeljövőben várható világgazdasági hatások és a magyar kormány egyes intézkedései, illetve nem intézkedése súlyos megélhetési válságot generálhat a magyar családok körében. Mindez azt jelenti, hogy az utóbbi években tapasztalható folyamatok még tovább fognak romlani: a jövedelmi szegénységben élők aránya tovább fog nőni, a jövedelmi egyenlőtlenségek tovább fognak erősödni, a társadalmi polarizáltság még erősebb lesz, de ami a legfontosabb, hogy akár százvezrek számára is napi problémává válik az alapvető étkezés biztosítása.

Éppen ezért első és legfontosabb dolog a jövedelmek emelése: a bérek, a nyugdíjak és a támogatások értékállóságának biztosítása. Ugyanakkor ebben a rendkívüli helyzetben a Magyar Szocialista Párt egy speciális megoldást is javasol annak érdekében, hogy az alapvető étkezési szükségletek mindenki számára biztosítottak legyenek: az elektronikus élelmiszerkupon program bevezetését. Ez lehetőséget adna arra, hogy egy adott összegben (javaslatunk szerint legalább havi húszezer forint mértékben), egy bankkártyához hasonló kártya formában és ahhoz hasonló módon felhasználva, segítséget nyújtson az állam a legsérülékenyebb csoportok számára. Ezek a csoportok, javaslatunk szerint:

1. azon gyermeket nevelő családok, ahol az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a létminimum szintjét,
2. az egyszülős családok,
3. az alacsony nyugdíjban részesülő nyugdíjasok,
4. súlyos fogyatékkal élők,
5. szociális segélyből élő munkanélküliek,
6. hajléktalanok,
7. szociális ösztöndíjban részesülő felsőfokú tanulmányokat végzők.

Az USA-ban már évtizedek óta léteznek hasonló módon és hasonló célt szolgáló programok, nemrégiben pedig Románia is bevezetett egy ilyen támogatást. De már hazánkban is van arra példa, hogy a SZÉP-kártya felhasználható élelmiszer vásárlására is a boltokban, de csak arra, így például alkoholt és dohánytermékeket nem lehet belőle vásárolni. Tehát technikailag is van rá precedens, hogy egy kártyára utalt összeget csak meghatározott termékre fordíthat az igénybe vevő. Ez esetben is biztosítani kell, hogy a kupont csak az alapvető élelmiszerek vásárlásra költhessék a jogosultak. Sőt lényegében a korábban papír formában létezett Erzsébet-utalvány is hasonló elven működött.

A Romániában bevezetett rendszerhez hasonlóan nálunk is megoldható lenne, hogy a program finanszírozását részben uniós források biztosítsák, ha a kormány meg tudna végre állapodni a nekünk járó uniós pénzek folyósításáról. Ha a kormány csatlakozik az Európai Unióhoz, ha rendbe teszi a jogállamiságot, akkor felszabadulnak a források és mintegy 18 ezer-milliárd forintnyi támogatással számolhatunk a következő években.